

РОЗДІЛ II. ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

УДК 343.352

О. П. Бабіков

СУБ'ЄКТ АКТИВНОГО КОРУПЦІЙНОГО ПІДКУПУ СЛУЖБОВОЇ ОСОБИ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ПРИВАТНОГО ПРАВА

Розглянуто питання кваліфікації злочину, передбаченого частинами 1 та 2 ст. 368³ КК, за ознакою суб'єкта. Підтримано наукову думку щодо визнання його загальним, до того ж висловлено припущення щодо недосконалості редакції ст. 368³ КК. На підставі положень інституту співучасті у вчиненні злочину запропоновано зміни до ст. 368³ КК щодо виокремлення в самостійну частину випадків учинення розглядуваного злочину організованою групою чи її учасником. Розглянуто проблемні питання кваліфікації злочину в разі його вчинення уповноваженою особою. Наведено авторський текст проекту пропонуваного зміни.

Ключові слова: корупція, хабарництво, активний корупційний підкуп, службові злочини, суб'єкт активного корупційного підкупу службової особи юридичної особи приватного права, учинення злочину за попередньою змовою групою осіб, учинення злочину уповноваженою особою.

Постановка проблеми. Вирішення питання кваліфікації злочину полягає у встановленні обов'язкових елементів складу певного злочину, до числа яких входить суб'єкт. Попри доволі змістовне вивчення ознак цього елемента складу злочину окремої уваги потребують питання кваліфікації випадків учинення злочину сукупно з іншими особами, а також використання суб'єктом при вчиненні суспільно небезпечного діяння своїх спеціальних повноважень (статусу службової особи, особи, наділеної певними повноваженнями з боку юридичної особи тощо). Певним чином ці та інші питання зумовлюють виникнення наукового інтересу до ознак суб'єкта активного корупційного підкупу службової особи юридичної особи приватного права.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед науковців не викликає дискусії висновок про те, що суб'єкт злочинів, передбачених частинами 1 і 2 ст. 368³ КК, є загальним [1, с. 109]. До того ж таким суб'єктом злочину визнається фізична осудна особа, яка вчинила злочин у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Це визначення є загальноновизнаним результатом багаторічних досліджень у науці кримінального права [2, с. 154-163; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14] й закріплено в ч. 1 ст. 18 чинного КК України. Однак щодо кваліфікації вчинення як розглядуваних, так й інших злочинів за попередньою змовою групою осіб серед теоретиків точиться дискусія, що доповнюється несумісними аргументами. Також зазначимо, що без належної уваги з боку науковців залишаються питання кваліфікації активного корупційного підкупу

службової особи юридичної особи приватного права, що вчинюється уповноваженою особою – суб'єктом, на якого безпосередньо вказує ст. 96³ КК «Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру».

Формування цілей. Метою написання статті є дослідження особливостей активного корупційного підкупу службової особи юридичної особи приватного права, що пов'язані з суб'єктом, а саме: випадками поєднання його злочинних зусиль з іншими особами та утворення групи, що діє за попередньою змовою, висловлення відповідних пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства. Також стаття спрямована на виявлення особливостей учинення розглядуваного злочину з використанням суб'єктом одержаних від юридичної особи приватного права певних повноважень.

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи законодавче вирішення питання про відповідальність за групове вчинення активного корупційного підкупу службової особи юридичної особи приватного права зазначимо, що в ч. 2 ст. 368³ КК України закріплено дві кваліфікуючі ознаки: учинення злочину, передбаченого ч. 1 ст. 368³ КК, за попередньою змовою групою осіб та організованою групою. Згідно з ч. 2 ст. 28 КК України злочин визнається вчиненим за попередньою змовою групою осіб, якщо його спільно вчинили декілька осіб (дві або більше), які заздалегідь, тобто до початку злочину, домовилися про його спільне вчинення. Що ж до активного корупційного підкупу службової особи юридичної особи приватного права, то проблемним видається питання щодо складу співучасників, які утворюють групу, а саме: їх видів та виконуваних співучасниками ролей.

Погляди теоретиків кримінального права щодо цього розділилися – відмінність стосується входження до такої групи винятково співвиконавців чи можливості кваліфікації злочину як вчиненого за попередньою змовою групою осіб навіть у тих випадках, коли виконавець діяв сам, проте у співучасті з пособником, підбурювачем чи, скажімо, пособником й організатором.

«Достатність» одного виконавця, який діяв у співучасті зі співучасниками іншого виду, визнають М. І. Панов [15, с. 242], Д. П. Альошин [16, с. 101], Н. О. Антонюк [17, с. 321], Ю. Ю. Лемішко [18, с. 10] та деякі інші науковці. До того ж варто визнати, що теоретики не відкидають можливість співвиконавства й навіть зазначають (зокрема М. І. Панов), що саме такий вид групового вчинення злочину є більш типовим проявом розглядуваної форми співучасті. Учений М. І. Панов з огляду на слідчо-судову практику наголошує, що учасники такої групи більшою чи меншою мірою за обсягом дій (хоча б частково) виконують об'єктивну сторону відповідного злочину [15, с. 242]. Проте науковець зазначає, що форму співучасті не можна виключати й тоді, коли злочин у конкретній об'єктивно-предметній обстановці, за наявності попередньої змови між двома чи більше особами, фактично може вчинити (виконати його об'єктивну сторону) лише одна особа [15, с. 242-243].

Але якщо М. І. Панов цілком погоджується з необхідністю врахування прямих вказівок, які мають місце щодо цього в окремих постановках Пленуму Верховного Суду України, то деякі інші прихильники «широкого» підходу до визначення поняття «вчинення злочину за попередньою змовою групою осіб» або не вважають за потрібне брати їх до уваги, або ж зазначають навіть, що позиція Пленуму Верховного Суду України є лише різновидом тлумачення (роз'яснення), а не правилом, а отже, не підлягає обов'язковому виконанню [16, с. 101]. З таким підходом погодитися вкрай важко.

Звертаючись до наявної в теорії кримінального права позиції щодо утворення розглядуваної форми співучасті тільки співвиконавцями, потрібно визнати, що в окремих випадках таке наукове вирішення стосується лише певних категорій злочинів, наприклад, злочинів проти власності. Зокрема, П. С. Матишевський зазначав, що злочини проти власності кваліфікуються як вчинені за попередньою змовою групою осіб, якщо всі учасники такої групи виступали як співвиконавці, хоча, уточнював науковець, не обов'язково, щоб вони (співвиконавці) виконували однакові ролі [19, с. 129]. Згодом цю думку було уточнено вказівкою про можливий технічний розподіл ролей між співвиконавцями (О. В. Ільїна) [20, с. 288-289] або ж на можливість розподілу функцій між співвиконавцями, коли вони реалізують єдиний план, визначаючи між собою технічно роль виконавця (В. В. Ткаченко) [21, с. 343].

Проте відомі й такі наукові твердження, згідно з якими кваліфікація злочину як вчиненого за попередньою змовою групою осіб можлива тільки за наявності співвиконавства в усіх випадках. Скажімо, Н. М. Ярмиш зазначає, що формулюючи ч. 2 ст. 28 КК, законодавець мав на увазі окремий випадок дії декількох (групи) злочинців. Крім того, учена пропонує при вирішенні означеного питання брати до уваги сприйняття злочинних дій конкретним потерпілим і цілком виправдано стверджує, що за наявності двох чи більше злочинців безпосередньо при вчиненні злочину його суспільна небезпека зростає. Заслугує на увагу й той аргумент, що цільове призначення інституту співучасті, на її думку, полягає у створенні законодавчих підстав кримінальної відповідальності для тих осіб, які об'єктивну сторону не виконували, однак своїми діями (бездіяльністю) сприяли вчиненню злочину тією особою, дії якої кваліфікуються за частиною першою відповідної статті [22, с. 55-56].

Як на наш погляд, більш зрозумілим і обґрунтованим видається рішення щодо кола учасників групи, яка вчинює злочин за попередньою змовою, згідно з яким виконання об'єктивної сторони певного злочину здійснюється двома або більше виконавцями за можливого одночасного входження до її складу співучасників іншого виду. Зокрема, якщо при вчиненні активного корупційного підкупу службової особи юридичної особи приватного права суб'єкт злочину одноосібно виконує об'єктивну сторону (пропонує, обіцяє чи надає неправомірну вигоду), то навіть за наявності підбурювача чи, наприклад, пособника його дії мають кваліфікуватися за ч. 1 ст. 368³ КК. Якщо ж він залучає інших осіб, котрі,

скажімо, надають службовій особі обіцяні послуги, то правильною видається кваліфікація дій обох цих осіб як співвиконавців злочину за частиною другою зазначеної статті. Звичайно, що до того ж повинні мати місце інші ознаки складу злочину. Подібне, як видається, цілком відповідає усталеній слідчо-судовій практиці притягнення до відповідальності за хабарництво¹.

Дещо іншим буде вирішення питання кваліфікації активного корупційного підкупу службової особи юридичної особи приватного права в разі його вчинення організованою групою (ч. 2 ст. 368³ КК). Як передбачено ч. 3 ст. 28 КК, злочин визнається вчиненим організованою групою, якщо в його готуванні або вчиненні брали участь три або більше особи, які попередньо зорганізувалися в стійке об'єднання для вчинення цього та іншого (інших) злочинів, а також об'єднаних єдиним планом з розподілом функцій учасників групи, спрямованих на його досягнення й відомого всім учасникам групи.

Особливості зазначеної форми співучасті виявляються в її специфічних ознаках, сукупним проявом яких є підвищена суспільна небезпека вчинюваного злочину. Серед таких особливостей виділимо стійкість, наявність фігури організатора, план учинення декількох злочинів або ж одного, проте такого, що потребує ретельної та довготривалої підготовки. Здебільшого план спільної злочинної діяльності передбачає систему заходів щодо її приховування. Для досліджуваного злочину специфічним проявом його вчинення організованою групою є створення суб'єктів господарської діяльності для відмивання коштів, що в подальшому використовуються для давання неправомірної вигоди. Крім того, організована злочинна діяльність, пов'язана з активним корупційним підкупом службової особи юридичної особи приватного права, почасти маскується під правомірну – зловмисники створюють юридичні компанії, де працевлаштовують фахівців, а згодом трансформують компанії в злочинні організації.

Не видається нагальним доводити принципову відмінність між учиненням злочину за попередньою змовою групою осіб та організованою групою, оскільки для цього досить звернутися до положень постанови Пленуму Верховного Суду України від 23.12.2005 № 13 «Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями» та ст. 28 КК. Наразі ж погодимося з думкою В. О. Навроцького про те, що збіг окремих ознак групи за попередньою змовою й організованої групи² зовсім не свідчить про відсутність у цих формах співучасті своєї специфіки, особливостей, які обумовлюють потребу їх самостійного існування, встановлення різних видів відповідальності за вчинені злочини [24, с. 405]. У контексті наведеного викликає подив рішення законодавця про об'єднання в ч. 2 ст. 368³ КК України як самостійних обтяжуючих кримінальну відповідальність обставин учинення злочину за

¹ Примітка. Йдеться про роз'яснення, що містяться в ч. 3 п. 12 постанови ПВСУ від 26.04.2002 № 5 «Про судову практику у справах про хабарництво» [23, с. 12].

² Примітка. Спільними для цих двох форм співучасті є, зокрема, наявність декількох осіб, які відповідають ознакам суб'єкта злочину, та попередньої змови між співучасниками.

попередньою змовою групою осіб та організованою групою. Уважаємо, що ст. 368³ КК потребує редакційних змін щодо виокремлення вчинення злочину організованою групою чи її учасником у самостійну частину цієї статті, яка б передбачала більш сувору санкцію порівняно з ч. 2 цієї статті. Утілення запропонованих змін сприятиме поліпшенню практики застосування заходів кримінально-правового впливу до осіб, які вчинюють злочини в складі організованих злочинних груп. Також варто взяти до уваги, що зазначена пропозиція цілком відповідає практиці конструювання норм про відповідальність за підкуп службових осіб юридичних осіб публічного права (ст. 369 КК). Застосування єдиної законодавчої логіки для побудови цих норм буде сприяти їх системній узгодженості між собою.

З огляду на вище викладені пропозиції щодо вдосконалення ст. 368³ КК диспозиція частини другої цієї статті матиме таку редакцію: «2. Ті самі дії, учинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або службовою особою з використанням свого службового становища», а частини третьої – так: «3. Ті самі дії, учинені організованою групою або її учасником, –».

Жвавий інтерес дослідників викликають питання кваліфікації активного комерційного підкупу, що, як передбачено п. 1 ч. 1 ст. 96³ КК, учинюється «від імені та в інтересах юридичної особи» її уповноваженою особою, наприклад, у разі, коли директор приватного виробничого підприємства пропонує директорові комунального торговельного комплексу за винагороду укласти договір і закріпити в ньому ціну на продукцію, що перевищуватиме ринкову.

Як видається, поняття «уповноважена особа» передбачає існування певних відносин з відповідною юридичною особою, які ґрунтуються на нормах чинного законодавства. Такими нормами можуть слугувати положення трудового права, коли особа очолює підприємство, установу чи організацію (директор, голова правління, президент) або ж виконує організаційно-розпорядчі обов'язки як заступник керівника, начальник відповідного підрозділу. Такі й подібні випадки виконання представницьких функцій вказують на перебування суб'єкта в складі трудового колективу тієї юридичної особи, від імені та в інтересах якої вчинюється досліджуваний злочин.

Водночас виконання представницьких функцій (наявність повноважень) може ґрунтуватися на положеннях цивільного законодавства, яке містить визначення представництва та регулює порядок його здійснення. Зокрема, згідно зі ст. 237 ЦК України представництвом є правовідносини, у яких одна сторона (представник) зобов'язана або має право вчинити правочин від імені другої сторони, яку вона представляє. Таке представництво виникає на підставі договору, закону, акта органу юридичної особи та з інших підстав, встановлених актами цивільного законодавства.

Якщо йдеться про представництво інтересів юридичної особи, то чинне цивільне законодавство класифікує його як «комерційне». Повноваження

комерційного представника можуть бути підтверджені письмовим договором між ним та особою, яку він представляє, або довіреністю (ст. 243 ЦК).

Не вдаючись до тонкощів діяльності уповноваженої особи від імені та в інтересах юридичної особи зазначимо лише те, що в будь-якому випадку уповноважений зобов'язаний діяти в інтересах юридичної особи добросовісно й розумно та не перевищувати своїх повноважень (ч. 3 ст. 92 ЦК), а якщо має місце порушення своїх обов'язків щодо представництва, то виникає обов'язок нести відповідальність за завдані юридичній особі збитки (ч. 4 ст. 92 ЦК).

Наведені положення цивільного законодавства дають змогу дійти декількох принципових висновків. По-перше, вказівка в ст. 96³ КК на «уповноважену особу» дає змогу стверджувати про діяльність таких осіб винятково на правовій підставі: договору (зокрема трудового), довіреності тощо. Будь-які випадки вчинення злочину, передбаченого частинами 1 і 2 ст. 368³ КК, особою, яка не перебувала з юридичною особою у відповідних стосунках і керувалася лише домовленістю з її повноважним представником, треба кваліфікувати як пособництво. Виконавцем злочину при цьому визнається повноважний представник, який керувався хибно визначеними інтересами юридичної особи. По-друге, уживання терміна «повноважна особа» з огляду на обов'язок таких осіб діяти добросовісно, розумно та без перевищення повноважень видається дещо некоректним, оскільки вчинення злочину (підкупу) суперечить сутності інституту представництва.

Оскільки обрана тема дослідження не дає змоги більш детально проаналізувати положення розділу XIV¹ Загальної частини КК та ст. 96³ КК України зокрема, зазначимо, що вчинення пропозиції, обіцянки чи надання неправомірної вигоди службовою особою, яка діяла від імені та в інтересах юридичної особи, містить більш високий ступінь суспільної небезпеки й тому потребує виділення в самостійну обтяжуючу відповідальність обставину. Аргументами на користь посилення відповідальності службових осіб за вчинення активного підкупу службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми слугує, по-перше, пов'язаність застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб у разі, якщо в їхніх інтересах злочин вчинено уповноваженою особою. По-друге, службова особа, скоюючи розглядуваний злочин, використовує наявні повноваження та здійснює руйнівний вплив на об'єкт злочину як «ззовні», так і «з середини».

Висновки. Розгляд наукових точок зору з питань, порушених у запропонованій статті, та власні аргументи на користь окремих з них, як видається, сприяють ефективності та якості застосування ст. 368³ КК України, а також дають змогу висловити пропозиції щодо вдосконалення її редакції. З огляду на викладені пропозиції щодо вдосконалення ст. 368³ КК частину другу цієї статті подаємо в такій редакції: «2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або службовою особою з використанням свого службового становища», а частина третя – таку: «3. Ті самі дії, вчинені організованою групою».

Використані джерела:

1. Задорожний А. А. Кримінально-правова характеристика злочинів у сфері службової діяльності. *Право і безпека*. 2012. № 2. С. 105–110.
2. Таганцев Н. С. Русское уголовное право. Часть общая: лекции: в 2 т. Москва: Наука, 1994. Т. 1. 380 с.
3. Орлов В. С. Субъект преступления по советскому уголовному праву: монография. Москва: Госюриздат, 1958. 260 с.
4. Трахтеров В. С. Вменяемость и невменяемость в уголовном праве: исторический очерк. Харьков: Нац. юрид. академ., 1989. 28 с.
5. Устименко В. В. Специальный субъект преступления: монография. Харьков: Вища школа, 1989. 267 с.
6. Михеев Р. И. Проблемы вменяемости и невменяемости в советском уголовном праве: монография. Владивосток, 1983. 300 с.
7. Орымбаев Р. Специальный субъект преступления: монография. Алма-Ата: Наука, 1977. 151 с.
8. Бурдін В. М. Осудність та неосудність (кримінально-правове дослідження): монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 780 с.
9. Зайцев О. В. Обмежена осудність у кримінальному праві України: монографія. Харків: Майдан, 2007. 240 с.
10. Лень В. В. Осудність у кримінальному праві і законодавстві: монографія / передм. д.ю.н., проф. Ю. М. Антоняна. Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2008. 180 с.
11. Первомайский В. Б. Невменяемость: монография. Киев, 2000. 320 с.
12. Клименко В. А., Первомайский В. Б., Приходько Т. М. Обмежена осудність: поняття, критерії та примусове лікування: монографія. Київ: Атіка, 2011. 180 с.
13. Терентьев В. И. Уголовная ответственность специального субъекта преступления по уголовному праву Украины: монография. Николаев: Дизайн и полиграфия, 2004. 190 с.
14. Магарін М. С., Бараненко Д. В. Суб'єкт злочину за новим кримінальним законодавством України: монографія / за ред. Є. Л. Стрельцова. Одеса: Астропринт, 2001. 104 с.
15. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник / за ред. В. Я. Тацій, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін. 5-є вид., переробл. і доповн. Харків: Право, 2015. 528 с.
16. Альошин Д. П. Кримінальна відповідальність за розкрадання, вчинені у співучасті: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Харків, 2002. 220 с.
17. Антонюк Н. О. Кримінально-правова охорона власності: навч. посібник. Львів: Львів. нац. універ. ім. Івана Франка, 2012. 514 с.
18. Лемішко Ю. Ю. Обставини, які обтяжують покарання, за кримінальним законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Харків, 2013. 20 с.
19. Матышевский П. С. Преступления против собственности и смежные с ними преступления: монография. Киев. Юринком, 1996. 240 с.
20. Ільїна О. В. Особливості тлумачення кваліфікуючої ознаки «вчинення злочину за попередньою змовою групою осіб» корисливих злочинів проти власності. *Часопис Київського університету права*. 2009. № 4. С. 287–291.

21. Ткаченко В. В. Вчинення злочину за попередньою змовою групою осіб та вчинення злочину організованою групою: проблеми розмежування в кримінальному праві. *Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского*. 2011. Серия «Юридические науки». Т. 24. № 1. С. 337–344.

22. Ярмиш Н. М. Проблеми кваліфікації злочинів, вчинених за попередньою змовою групою осіб. *Вісник Національної академії прокуратури*. 2010. № 4. С. 53–58.

23. Про судову практику у справах про хабарництво: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 № 5. *Вісник Верховного Суду України*. 2002. № 3. С. 9–16.

24. Українське кримінальне право. Загальна частина: підручник / за ред. В. О. Навроцького. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 712 с.

Стаття надійшла до редколегії 12.06.2018

Баби́ков А. П. Субъект активного коррупционного подкупа должностного лица юридического лица частного права

Рассмотрены вопросы квалификации преступления, предусмотренного ч. 1 и ч. 2 ст. 368³ УК Украины, по признакам субъекта. Поддерживается решение о признании такового общим, при этом высказывается предположение о несовершенстве редакции ст. 368³ УК. На основании положений института соучастия в совершении преступления предложены изменения в ст. 368³ УК в части выделения в отдельную часть случаев совершения рассматриваемого преступления организованной группой или её участником. Рассмотрены проблемные вопросы квалификации преступления в случае его совершения уполномоченным лицом. Приводится авторский текст проекта предложенных изменений.

Ключевые слова: коррупция, взяточничество, активный коррупционный подкуп, должностные преступления, субъект активного коррупционного подкупа должностного лица юридического лица частного права, совершение преступления по предварительному сговору группой лиц, совершение преступления уполномоченным лицом.

Babikov A. The Subject of Active Corruption Bribery of an Official of a Legal Personality under Private Law

Questions of qualification of the offense under the first and the second parts of article 368³ of the Criminal Code on the grounds of the subject are considered.

The decision to recognize such as common is supported. The author makes an assumption about the imperfect wording of article 368³ of the Criminal Code. It is a question of possibility of commission of active bribery of the official of legal entity of private law in complicity. The author's doubts in this regard are accompanied by appropriate arguments and also he refers to the general provision of the institution of complicity in the commission of the crime.

A. P. Babikov joins the scientific discussion about the concept of such form of complicity as commission of crime by a preliminary arrangement of a group of persons.

The existing scientific approaches are considered, for example, a crime is considered to be committed by a group of persons by a preliminary agreement only in cases when its objective part is carried out by two or more executors or the presence of the specified qualifying feature takes place both in cases of exceptional performance, and with the

presence of the distribution of roles among the participants of the group with only one executor. At the same time, A. P. Babikov in favor of such recognition in the presence of at least two co-authors, who must comply with in whole or in part the objective side of the offense. Noting the increased degree of public danger of complicity in the crime, the author proposes some changes in Art. 368³ of the Criminal Code.

We are talking about the possibility and expediency of allocation in a separate article in this series of cases the commission of the crime by an organized group or its members.

In support proposals for editorial changes in article 368³ of the Criminal Code is shown on the differentiated accounting legislator respective qualifying features in the article 369 of the Criminal Code. In this article, which also provides for responsibility for active bribery, the commission of a crime by an organized group or its participant is highlighted in a separate part of the article. The author's text of the proposed changes is given.

Among other things, the article touches on the qualification of the crime in question if it is committed by an authorized person.

Keywords: corruption, bribery, active bribery corruption, malfeasance, corruption subject of active bribery of a legal entity of private law, committing a crime on preliminary arrangement by group of persons, committing of a crime by an authorized person.

УДК 67.9.431

М. О. Волошина

**УМОВИ ГАРАНТУВАННЯ ПРАВ І СВОБОД
ЛЮДИНИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ КОНТРОЛЮ ЗА
ТЕЛЕФОННИМИ РОЗМОВАМИ
ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ:
ЗМІСТ ПОНЯТТЯ**

У статті досліджено наукову літературу щодо змісту дефініції «умови гарантування прав і свобод людини при проведенні контролю за телефонними розмовами підрозділами Національної поліції». Констатовано, що вирішення теоретико-прикладних питань права на невтручання в приватне спілкування людини в діяльності правоохоронних органів потребує комплексного дослідження. Дійдено висновку, що на сучасному етапі розвитку суспільства право на невтручання у приватне спілкування є конституційним правом особи, визнаним і гарантованим міжнародно-правовими документами в галузі прав людини, а обмеження визнаються допустимими та законними, якщо вони обґрунтовані як фактичними, так і юридичними обставинами. Сформульовано власне визначення дефініції «умови гарантування прав та свобод людини при проведенні контролю за телефонними розмовами підрозділами Національної поліції», під яким пропонується розуміти передбачені кримінальним процесуальним та оперативно-розшуковим законодавством умови, засоби й способи, які сукупно забезпечують реалізацію, охорону та захист самостійного права особи, установленого й гарантованого на конституційному рівні щодо забезпечення охорони спілкування осіб від протиправних посягань з боку державних органів і посадових осіб, які здійснюють правоохоронну діяльність, гарантування збереження таємниці такого спілкування, а також можливості відновлення порушених прав особи при незаконному обмеженні права невтручання у приватне спілкування.

Ключові слова: невтручання у приватне спілкування, приватність, кримінально-процесуальні гарантії, контроль за телефонними розмовами.